

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Energi og miljøkomiteen Stortinget
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3699-

2. desember 2021

Svar på representantforslag 31 S (2021-2022) om endring av rovviltforvaltningen

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen 23. november 2021 om representantforslag 31 S (2021-2022) om endring av rovviltforvaltningen. Min vurdering av forslaget går fram av teksten under.

Det er enighet om at vi skal ha levedyktige bestander av de fire store rovdyrartene i Norge, samt kongeørn. Ulike temaer knyttet til forvaltningen av disse artene har blitt behandlet flere ganger tidligere i Stortinget.

Jeg er opptatt av at vi skal ha en forvaltning av rovvilt i samsvar med Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforlikene og andre føringer fra Stortinget. Jeg ser at det er utfordringer knyttet til forvaltningen av rovvilt, og denne regjeringen vil derfor føre en mer restriktiv rovdyrpolitikk enn den forrige regjeringen. Regjeringens rovdyrpolitikk vil bygge på den lokale forvaltningsmodellen som ble nedfelt i rovviltforliket, og vi vil styrke de regionale rovviltsnemndenes rolle.

For å kunne føre en effektiv og forutsigbar forvaltning mener jeg det er avgjørende at vi har et best mulig kunnskapsgrunnlag om rovviltartene og deres utbredelse. Dagens kunnskap om rovviltartene i Norge er meget god. Det er ingen arter i norsk natur vi vet mer om enn rovviltartene. Samtidig må vi hele tiden søke å bedre kunnskapsgrunnlaget, noe denne regjeringen vil bidra til.

Bestandssituasjonen

Bestandssituasjonen for ulv, bjørn, jerv og gaupe er som følger:

- Ulv: Bestanden ligger over bestandsmålet for ulv på 4-6 ungekull, hvorav tre ungekull skal være helnorske, og der grenserevir med valper medregnes med en faktor på 0,5. Vinteren 2020/2021 ble det registrert 8,5 ungekull inkludert grenserevir. To av disse flokkene ble tatt ut gjennom lisensfelling vinteren 2021.
- Bjørn: Bestanden ligger under det nasjonale bestandsmålet for bjørn på 13 ungekull. Bestanden er på 8,5 ungekull.
- Jerv: Bestanden ligger over det nasjonale bestandsmålet for jerv på 39 ungekull. Bestanden er på 60 ungekull.
- Gaupe: Bestanden ligger nær det nasjonale bestandsmålet for gaupe på 65 ungekull. Bestanden er på 67 ungekull.
- Kongeørn: Bestanden ligger midt i intervallmålet for kongeørn på 850-1200 årlige hekkende par. Bestanden er beregnet til 914-1145 hekkende par (gjennomsnitt på 1027 hekkende par).

De nasjonale bestandene av de fire store rovdyrene, bjørn, gaupe, jerv og ulv er satt lavt av hensyn til beitenæringene, og det er krevende å forvalte disse artene nøyaktig på bestandsmålet hvert år. Det kan derfor bli slik at vi i enkelte år enten ligger noe over eller noe under bestandsmålet, men målet er at vi i tråd med Stortingets føringer skal ligge så nær de nasjonale bestandsmålene som mulig.

Denne regjeringen skal vurdere bestandsmålene for ulv og bjørn, men vi ser ikke behov for å vurdere de fastsatte bestandsmålene for jerv og gaupe nærmere på nåværende tidspunkt. Særlig for jerv vil vi prioritere å komme ned på det fastsatte bestandsmålet gjennom mer effektive og målrettede uttak. Jeg vil iverksette nødvendige prosesser for å få et best mulig kunnskapsgrunnlag om ulv og bjørn, før det eventuelt legges fram en sak til behandling i Stortinget.

Soneforvaltning eller geografisk differensiert forvaltning

Norge er delt inn i åtte rovviltregioner og det er etablert rovviltnemnder i hver region som blant annet har ansvaret med å utarbeide forvaltningsplaner. Forvaltningsplanen skal både ivareta målet om å nå bestandsmålet for rovdyr i regionen og legge til rette for høsting av utmarksressursene gjennom beiting og lavest mulig tap av beitedyr til rovvilt. En viktig forutsetning for å kunne få til en god forvaltning av rovdyr og gode rammer for beitenæringen, er at man gjennom soneinndelingen i planen, så langt mulig, skiller rovdyr og beitedyr i tid og rom.

Geografisk differensiert forvaltning, eller soneforvaltning, er et grunnprinsipp i rovviltforvaltningen i Norge. Å skille rovdyr og beitedyr, med egne prioriterte soner der henholdsvis rovvilt og beitedyr har prioritet, har bidratt til å redusere tapene av husdyr på utmarksbeite vesentlig de ti siste årene. Jeg viser her til at Riksrevisjonen i sin forvaltningsrevisjon av rovviltforvaltningen i 2019, konkluderte med at beitenæringen med husdyr er livskraftig, men at i enkelte områder er det et for høyt rovvilttrykk. Riksrevisjonen viste også til at soneforvaltning er en forvaltningsmodell som er lite egnet for å

ivareta reindriftsnæringen. Jeg kan ikke ut fra dagens kunnskap se at en forvaltning uten sonering av områder for rovdyr og beitenæringene vil gi en bedre forvaltning som er mer forutsigbar med mindre tap av beitedyr enn dagens forvaltning som er bygget på en tydelig soneforvaltning.

Lisensfelling/skadefelling

I 2021 fattet Stortinget tre anmodningsvedtak knyttet til skadefelling og lisensfelling. Regjeringen følger opp disse på vanlig måte og kommer tilbake til Stortinget når sakene er utredet og vurdert.

Denne regjeringen vil forvalte de fire store rovdyrartene i samsvar med de nasjonalt og regionalt fastsatte bestandsmålene. For enkelte av artene, som for eksempel jerv, er det utfordringer med å komme ned på det nasjonale bestandsmålet. Stortinget har bestemt at det sentrale virkemidlet for å regulere bestanden av jerv er lisensfelling. Som det framgår av St. meld. 15 (2003-2004) er det i Stortinget også lagt opp til at lisensfelling og kvotejakt gjennomføres med virkemidler og rammevilkår som er mest mulig i tråd med prinsippene for annen ordinær jakt i Norge.

Forrige regjering gjorde to endringer i lisensfellingen av jerv (kunstig lys på åte og elektronisk overvåking av jervebås), slik at den kunne bli mer effektiv. Lisensfellingen av jerv er effektiv i enkelte områder, mens det i andre områder er mer krevende å felle dyrene på kvoten. Denne regjeringen vil derfor se på hvordan lisensfellingen av jerv kan bli mer effektiv og om nye metoder kan bidra til dette. For ulv og gaupe er imidlertid situasjonen annerledes. Både kvotejakt på gaupe og lisensfelling av ulv fungerer svært godt.

For å redusere tapene av beitedyr til jerv vedtar Miljødirektoratet ekstraordinære uttak av jerv. Disse gjennomføres av Statens naturoppsyn. Det legges nå til rette for at slike uttak kan iverksettes tidligere i sesongen og i flere områder enn foregående år. Det er mitt håp at dette vil kunne bidra til å redusere tapene av beitedyr til jerv.

Vi vil også gi oppdrag til Miljødirektoratet og utrede hvordan vi kan effektivisere lisensjakta. Oppdraget innebærer blant annet å vurdere å flytte lisensjaktstart på jerv fram i tid slik at jakta kan pågå parallelt med villreinjakta.

Forebyggende og konfliktdependende tiltak

Årlig bevilges det om lag 80 millioner kroner til en tilskuddsordning for ulike konfliktdependende og forebyggende tiltak som blant annet beitenæringen kan søke om midler fra. Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) har gjennomført en evaluering av ordningen. Klima- og miljødepartementet ser, i samarbeid med Miljødirektoratet, nå nærmere på hvordan denne ordningen kan utvikles videre. Siden 2011 har tapene av sau til rovvilt på utmarksbeite nesten blitt halvert. Dette viser at utviklingen går i rett retning, selv om det fortsatt er områder der tapene av sau på utmarksbeite er høye.

Myndighetene i rovviltforvaltningen

Det er Klima- og miljødepartementet som har det overordnede ansvaret for forvaltningen av rovvilt. En god del oppgaver er delegert videre til rovviltnemndene, Miljødirektoratet og Statsforvalterne. Rovviltnemndene har en hovedrolle i den regionale forvaltningen, blant annet med å utarbeide forvaltningsplaner som skal sikre at de vedtatte bestandsmålene for rovviltet nås innenfor rovviltprioriterte områder, samtidig som planene gir beitenæringene forutsigbare rammer. Regjeringen vil videreføre denne modellen, og samtidig se om det er måter å styrke dette på.

Når det gjelder de tre konkrete forslagene som er fremmet i representantforslaget kan jeg ikke se at det er behov for å gjennomføre så omfattende endringer i rovviltpolitikken som forslagene legger opp til. Denne regjeringen vil komme til Stortinget med eventuelle forslag til justeringer av rovviltpolitikken når det er gjennomført nødvendige vurderinger og utredninger, for eksempel når det gjelder eventuelle endringer av bestandsmålet for ulv og bjørn.

Jeg vil frarå at Stortinget vedtar forslagene.

Med hilsen

Espen Barth Eide